

492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (*)

(Resmî Gazete ile yayımı : 27.1.1982 Sayı : 17587)

Kanun No.
2588

Kabul Tarihi :
21 . 1 . 1982

MADDE 1. — 492 sayılı Harçlar Kanununun 1 inci maddesinin 3 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3. Vergi Yargısı Harçları,

MADDE 2. — Aynı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bölge İdare Mahkemeleri ile Danıştay İşlemleri :

Madde 5. — Bölge İdare Mahkemeleri ile Danıştayda açılacak davalardan (1) sayılı tarife gereğince harç alınır.

Ancak, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunlara bağlı zam ve cezalarla ilgili olup Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştayın görevi içinde bulunan işlemler (3) sayılı tarifeye göre harca tabidir.

MADDE 3. — Aynı Kanunun 13 üncü maddesine aşağıdaki (J) bendi eklenmiştir.

J) Genel bütçeye dahil idarelerin bu Kanunun 1 ve 3 sayılı tarifelerine giren bütün işlemleri,

(Yukarıdaki işlemlerin hesaplanacak harçlarının, Genel Bütçeye dahil idarelerin haklılığı nispetinde karşı taraftan tahsiline ilgili merciince karar verilir.)

MADDE 4. — Aynı Kanunun 52 nci maddesi kısım başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM Vergi Yargısı Harçları

BİRİNCİ BÖLÜM Mükellefiyet

Mevzu :

Madde 52. — Vergi yargısı işlemlerinden bu Kanuna ekli (3) sayılı tarifede yazılı olanlar, vergi yargısı harçlarına tabidir.

MADDE 5. — Aynı Kanunun 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mükellef :

Madde 53. — Vergi yargısı harçları, harca mevzu olan işlemlerden dolayı Vergi Mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemeleri ve Danıştaya başvuranlar tarafından ödenir.

MADDE 6. — Aynı Kanunun 54 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(*) Bu Kanunu sadece Millî Güvenlik Konseyi görüşmüştür.

Harç Alma Ölçüleri :

Madde 54. — Vergi yargısı harçları (3) sayılı tarihte yazılı işlemlerden değer ölçüsüne göre nispi esas üzerinden, işlemin nevi ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınır.

MADDE 7. — Aynı Kanunun 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Harcın Ödenmesi :

Madde 55. — Vergi yargısı harçlarından «Başvurama harcı» dava dilekçesine pul yapıştırılmak suretiyle peşin olarak ödenir.

Nispi ve maktu harçlar, ihbarname esasına göre, ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren 1 ay içinde ilgili vergi dairesine ödenir.

MADDE 8. — Aynı Kanunun 56 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Harcın Geri Verilmesi :

Madde 56. — Vergi Mahkemelerince verilen nihai kararlar üzerinden alınan nispi ve maktu harçlar (Başvurama harcı hariç) Bölge İdare Mahkemelerince veya Danıştayca mükellef lehine karar verilmesi halinde mükellefçe kazanılan miktar üzerinden, kesin kararın tebliği tarihinden itibaren bir yıl içinde geri verilir veya istek üzerine vergi borcuna mahsup edilir.

MADDE 9. — Aynı Kanunun 58 inci maddesinin ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tapu ve kadastro harçlarını kanuna ekli tarifede belirtilen kişiler; tarifede belirtilmeyen işlemlerde, taraflar aksini kararlaştırmamış ise, aşağıda yazılı kişiler ödemekle mükelleftir.

MADDE 10. — Aynı Kanunun 59 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Harçtan Müstesna Tutulan İşlemler :

Madde 59. — Aşağıda yazılı işlemler harçtan müstesnadır :

a) Genel ve katma bütçeli dairelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köylerin iktisap edecekleri gayrimenkullerin vesair aynı hakların tescili, şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri,

b) Kamu menfaatlerine yararlı dernekler ile Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların iktisap edecekleri gayrimenkullerin ve sair aynı hakların tescilleri ve şerhi gerektiren işlemleriyle bu dernek ve vakıflara ait tesislerin ve bu tesislerin sonradan iktisap edecekleri gayrimenkullerin ve sair aynı hakların tescilleri ve şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri,

c) İlgililerin kusurları olmaksızın tapu ve kadastro idareleri tarafından yapılacak hataların tashihleri,

d) Mahkemeler, icra ve iflas daireleri ve diğer resmî dairelerce istenecek kayıt ve belge suretleri,

e) Karşılıklı olmak şartıyla yabancı devletlerin diplomatik veya konsolosluk ihtiyaçları için iktisap edecekleri gayrimenkullerin ve sair aynı hakların tescilleri, şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri,

f) Arkeolojik araştırmalar için yapılan iktisaplar ile ilgili tescil, şerh ve terkinler (Bu istisna hükmünün uygulanması şartları Millî Eğitim Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca tespit ve Resmî Gazete ile ilan olunur),

g) 7269 sayılı Kanuna göre yaptırılacak meskenler, 4753 sayılı Kanuna göre yapılan iktisaplara ve 3202 sayılı Kanun uyarınca T. C. Ziraat Bankası kredilerinden istifade suretiyle yapılmış bulunan hayvan barınak yerlerine ilişkin tescil, şerh ve terkinler,

h) Deprem, su basması, yangın gibi tabii afetlerin vukubulduğu bölgelerde (Bu bölgeler Maliye ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca müştereken tespit olunur) bu afetlerin vukubulduğu yıl izleyen yıldan itibaren en çok beş yıl içinde arsa üzerine inşa veya binaya ilave suretiyle meydana getirilen binalar, bağımsız bölümler veya katlar için yapılan tescil, şerh ve terkinler,

i) Tersane yapımı için Devlet Planlama Teşkilatınca verilmiş Teşvik Belgesini haiz tüzelkişilerce bu maksatla iktisap edilen gayrimenkuller ve bu yerlerde inşa veya binaya ilave suretiyle meydana getirilen binalar için yapılan tescil, şerh ve terkinler,

j) a, e ve f bentlerinde belirtilen şekilde iktisap olunan gayrimenkullerin herhangi bir şekilde başkalarına devir ve ferağı.

Yukarıda yer alan istisnalara ilave olarak özel kanunlarda yer alan muafiyet ve istisnalara ilişkin hükümler saklıdır.

MADDE 11. — Aynı Kanunun 67 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ödeme Yeri :

Madde 67. — Tapu ve kadastro harçları, işlemin yapıldığı yerin vergi dairesine ödenir. Maliye Bakanlığınca yetki verilmesi halinde ilgili kuruluşlar tarafından da tahsil olunabilir.

MADDE 12. — Aynı Kanunun 69 uncu maddesinden sonra aşağıdaki «Mükerrer 69» uncu madde eklenmiştir.

Gönderilecek Listeler ve Sorumluluk :

Mükerrer Madde 69. — Tapu ve Kadastro idareleri, devreden ve iktisap edenin adı ve adresi ile gayrimenkulün harca esas tutulan değerini ve vasıflarını, noterler de düzenledikleri veya tasdik ettikleri gayrimenkullerin zilyetlik devir sözleşmelerinin birer örneğini şekli ve muhtevası Maliye Bakanlığınca tespit edilecek listelerle birlikte işlemin yapıldığı tarihi izleyen aybaşından itibaren en geç 15 gün içinde ilgili vergi dairesine bildirmekle mükelleftirler.

Bu Kanuna göre bildirme mecburiyetini yerine getirmeyenler hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150 nci maddesinin 1, 2 ve 3 üncü bentlerinde yazılı olanlar için uygulanan ceza hükmolunur.

Belediyelerin ilgili memurları arsa, arazi ve bina üzerine yeniden inşa edilen binalarla ilgili yapı kullanma iznini (İskân Belgesini) vermeden önce, vergi dairesine gerekli harcın ödendiğini gösterir belgeleri talep etmeye mecburdurlar.

MADDE 13. — Aynı Kanunun 79 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yabancı Para ile Tahsil Edilecek Harçların Hesabı :

Madde 79. — Konsolosluk harçları ile Türkiye Cumhuriyeti Muvazzaf ve Fahri Konsolosluklarının yaptıkları her türlü işlemler, bu işlemlerle ilgili tarifelere Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek emsaller uygulanmak suretiyle harca tabi tutulur.

MADDE 14. — Aynı Kanuna ekli (1) sayılı tarifinin (A) mahkeme harçları bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yargı Harçları :

A) Mahkeme Harçları :

Hukuk ve ticaret davalarıyla, idarî davalarda ihtilafsız yargı konularında ve icra tetkik mercilerinde,

I - Başvurma Harcı :

Dilekçe veya tutanakla dava açma veya davaya müdahale veya tevdi mahallinin tayini, ihtiyatî tedbir, ihtiyatî haciz, tespiti delail ile ilgili taleplerde,

1. Sulh mahkemelerinde, icra tetkik mercilerinde (200 TL.)

2. Asliye mahkemelerinde, idare mahkemelerinde (400 TL.)

3. Bölge İdare Mahkemeleri, Yargıtay ve Danıştayda (600 TL.)

(Mahkemenin yetkisizlik veya görevsizlik kararı vermesi sebebiyle yetkili veya görevli mahkemeye yeniden başvurulması halinde bu harç alınmaz)

II - Celse Harcı :

(Taraflar veya vekilleri tarafından ertelenmelerine sebebiyet verilen celselerden.)

1. Sulh Mahkemeleri :

a) Konusu belli bir değerle ilgili davalarda dava konusu miktardan (250) liradan aşağı olmamak üzere) (Binde 1)

b) Belli bir değer bulunmayan davalarda (250 TL.)

2. Asliye mahkemelerinde, idarî yargı mercilerinde (500 liradan az olmamak üzere) (Binde 1)

III - Karar ve İlam Harcı :

1. Nispi Harç :

a) Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden (Binde 30)

b) Bir gayrimenkulün hissedarlar arasında satış suretiyle şuyun izalesine dair olan hükümler (Gayrimenkulün satış bedeli üzerinden) (Binde 5)

c) Gayrimenkulün hissedarlar arasında taksimine dair olan hükümler (Taksim edilen gayrimenkul değeri üzerinden) (Binde 2)

d) Nafaka verilmesine dair hükümler (Bir senelik nafaka bedeli üzerinden) (Binde 5)

e) Yukarıdaki nispetler Bölge İdare Mahkemeleri, Danıştay ve Yargıtayın tasdik veya işin esasını hüküm altına aldığı kararları için de aynen uygulanır.

Nispi harçlar 500 liradan aşağı olamaz.

2. Maktu Harç :

a) 1 inci fıkra dışında kalan davalarla, taraf teşkiline imkân bulunmayan davalarda verilen esas hakkındaki kararlarla, davanın reddi kararı ve icra tetkik mercilerinin 1 inci fıkra dışında kalan kararlarında (500 TL.)

b) (a) fıkrasında yazılı davalarda esasa taallük eden veya tashihi karar taleplerinin redine dair Yargıtay ve Danıştay kararlarında (1 000 TL.)

c) İdare Mahkemeleri, Bölge İdare Mahkemeleri, Yargıtay ve Danıştayın icranın tehiri kararlarında (750 TL.)

d) Tespiti delail, ihtiyatî haciz ve ihtiyatî tedbir kararlarında (750 TL.)

MADDE 15. — Aynı Kanunun Noter Harçlarına ilişkin (2) sayılı tarifesinin I - Değer veya ağırlık üzerinden alınan nispi harçlar bölümüne aşağıdaki (5) numaralı bent eklenmiştir.

5. Tapuda kaydı bulunmayan gayrimenkullerin, zilvetlik devir sözleşmeleri ile devrinde gayrimenkulün emlak vergisi değeri üzerinden; devir eden ve devir alan için ayrı ayrı (Binde 40)

MADDE 16. — Aynı Kanuna ekli (3) sayılı tarife aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

(3) SAYILI TARİFE

Vergi Yargısı Harçları :

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunlara bağlı zam ve cezalara ilişkin uyuşmazlıklardan dolayı Vergi Mahkemelerinde, Bölge İdare Mahkemelerinde ve Danıştayda açılan davalarda.

I - Başvurma Harcı :

a) Vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerine başvurma (500 TL.)

b) Danıştaya başvurma (1 000 TL.)

II - Nispi Harçlar :

a) Vergi mahkemesi ile bölge idare mahkemesi kararlarında :

Tarhiyata ve ceza kesme işlemlerine karşı mükellefin dava açması üzerine vergi mahkemesinin nihai kararları ile bölge idare mahkemesinin kararlarında, karar altına alınan uyuşmaz-

lık konusu vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunlara bağlı zam ve cezaların toplam değeri üzerinden 500 liradan az olmamak üzere. (Binde 2)

b) Danıştay Kararlarında :

Karar altına alınan uyuşmazlık konusu vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümleri ile bunlara bağlı zam ve cezaların toplam değeri üzerinden 1 000 liradan az olmamak üzere (Binde 4)

(Bu miktardan evvelce ödenen nispi harç mahsup edilir)

III - Maktu Harç :

Yukarıdaki pozisyonlarda gösterilen ve nispi harca tabi tutulmamış olan tarhiyat veya ceza kesme ve diğer işlemlerle ilgili :

a) Vergi mahkemesi ve bölge idare mahkemesi kararlarında (500 TL.)

b) Danıştay kararlarında (1 000 TL.)

c) Bölge idare mahkemesi ve Danıştayın yürütmenin durdurulması kararlarında, (1 000 TL.)

IV - Suret Harçları :

Tarafların isteği üzerine verilecek karar suretleri için karar suretinin her sayfasından (fotokopiler dahil) (25 TL.)

MADDE 17. — Aynı Kanunun Tapu ve Kadastro harçlarına ilişkin (4) sayılı tarifesinin I - Tapu işlemleri bölümünün 13 üncü bendinin (a) ve (c) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 14 üncü bendindeki «ve Emlak Alım Vergisi» ibaresi metinden çıkarılmış ve bu bölüme aşağıdaki (20) numaralı bent eklenmiştir.

13. a) Tapu sicilinde kayıtlı arsa ve arazi üzerine yeniden inşa olunacak bina vesair tesislerin tescilinde emlak (bina) vergisi değeri üzerinden (Binde 30)

İmar ve İskân Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilmiş bulunan sosyal mesken, işçi evleri ve bunlardan daha düşük nitelikteki meskenler için emlak (bina) vergisi değeri üzerinden (Binde 15)

Yukarıdaki iki fıkra uyarınca alınacak harç, emlak (bina) vergisi beyannamesinin verilmesi sırasında ilgili vergi dairesine yatırılır.

Tapu siciline tescil yapılmaması halinde de bu harcın tahsili aynı esaslar dahilinde yürütülür.

c) (a) fıkrası dışında kalan her nevi cins ve kayıt tashihiinde emlak vergisi değeri üzerinden, (Binde 5)

20. a) Gayrimenkullerin ivaz karşılığında veya ölçünceye kadar bakma akdine dayanarak yahut trampa hükümlerine göre devir ve iktisabında gayrimenkulün emlak vergisi değeri üzerinden (Cebri icra ve şüyuun izalesi hallerinde satış bedeli, istimlaklerde takdir edilen bedel üzerinden) devir eden ve devir alan için ayrı ayrı (Binde 40)

b) Gayrimenkullerin irtifak haklarının ve gayrimenkul mükellefiyetinin sermaye şirketlerine sermaye olarak konulmasında ticaret mahkemesince tayin olunan değer üzerinden devir alan için ve gayrimenkul devir hallerinde devir eden için. (Binde 20)

c) Gayrimenkul mükellefiyetinin tesis ve devir yoluyla iktisabında tesis ve devir için ödenen bedel üzerinden (Bu bedel muayyen zamanlarda bir şey yapmak veya vermektan ibaret olduğu takdirde mükellefiyet bedeli beher sene verilecek veya yapılacak şeylerin 20 misline eşit sayılır) devir alan için (Binde 40)

d) Gayrimenkul hükmündeki daimî ve müstakil hakların tesis ve devri için ödenen bedel üzerinden (Bu bedel, bunların ayrı kayıtlı değerleri mevcut ise bu değerden, mevcut değilse üzerlerinde bu hakların tesis edildiği gayrimenkullerin emlak vergisi değerinin yarısından aşağı olamaz) devir alan için (Binde 40)

e) Gayrimenkul üzerine irtifak hakkı tesis ve devrinde (634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa göre yapılan kat irtifakları hariç olmak üzere) tesis ve devir için ödenen bedel üzerinden devir alan için (Binde 40)

f) İvaz karşılığında kuru mülkiyet iktisabında devir bedeli üzerinden devir eden ve devir alan için ayrı ayrı

(Binde 40)

Yukarıdaki (e) fıkrasında yer alan intifa hakkı ile (f) fıkrasında yer alan kuru mülkiyetin değerleri bu Kanunun 64 üncü maddesinin son fıkrasına göre hesaplanan miktarlardan düşük olamaz.

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 18. — A) 198 sayılı Emlak Alım Vergisi Kanunu ile bu Kanunda ek ve değişiklik yapan kanun hükümleri,

B) 1318 sayılı Finansman Kanununun Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergisine ilişkin hükümleri ile bu hükümlerde ek ve değişiklik yapan kanun hükümleri,

**C) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi ile mükerrer 81 inci maddesinin ikinci fıkrasının (1) numaralı bendi,
Yürürlükten kaldırılmıştır.**

Geçici Hükümler :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki dönemlere ilişkin emlak alım, gayrimenkul kıymet artışı ve gelir vergilerine tabi olay ve hukukî durumlarda Emlak Alım Vergisi Kanunu, 1318 sayılı Finansman Kanununun Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergisine ilişkin hükümleri ve Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri ile bu kanunların ek ve değişikliklerine ait kanun hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 198 sayılı Emlak Alım Vergisi Kanunu ve 1318 sayılı Finansman Kanununun (Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergisine ilişkin hükümleri) ile 1598 sayılı Mali Denge Vergisi Kanununun mahsus kısım ve bölümlerinde kayıtlı vergi nispet ve tarifelerinde 1982 bütçe yılında meydana gelen olay ve hukukî durumlar için % 50'ye kadar indirim yapmaya ve bu indirimlerle ilgili esas ve usulleri saptamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Yürürlük :

MADDE 19. — Bu Kanunun;

A) 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 14 ve 16 ncı maddeleri bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinin kurulup görev ve başladıkları tarihte;

B) 9, 10, 11, 12, 15, 17 ve 18 inci maddeleri emlak vergisi 1980 genel beyan dönemini izleyen ilk genel beyan döneminin rastladığı bütçe yılının başında;

C) 3 ve 13 üncü maddeleri 1.3.1982 tarihinde;

D) Diğer maddeleri yayımı tarihinde;

Yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 20. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

I - Gereğçeli 292'ye 7 nci Ek S. Sayılı basmayazı Millî Güvenlik Konseyinin 94 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/270.